

Aan: het ministerie van VWS
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG
geupload

Datum: 6 september 2024
Onderwerp: internetconsultatie Besluit verbetering beschikbaarheid jeugdzorg

Geachte mevrouw, heer,

Namens WEET, de Nederlandse Patiëntenvereniging voor Eetstoornissen maak ik graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het Besluit 'Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg'. Het ontwerpbesluit geeft invulling aan het wetsvoorstel 'Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg' met als doel om de beschikbaarheid van (hoog)specialistische jeugdzorg te verbeteren.

Voorgestelde wijziging Besluit Jeugdwet

WEET ziet de voorgestelde wijziging van het Besluit Jeugdwet als een noodzakelijke stap om de lange wachttijden voor specialistische jeugd-ggz aan te pakken. We benadrukken het belang van een snelle invoering van de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg, omdat kinderen en jongeren niet langer kunnen wachten op passende zorg. Tegelijkertijd moet er zorgvuldigheid worden betracht bij de uitwerking van de wet om te voorkomen dat nieuwe regelgeving niet aansluit bij de daadwerkelijke zorgbehoefte van jeugdigen en hun gezin.

Het is essentieel dat de wetgeving en het beleid afgestemd worden op de leefwereld van de jeugdigen, zodat zij tijdig de juiste zorg en hulp ontvangen. De nadruk moet liggen op een vraaggerichte benadering in plaats van een aanbodgerichte aanpak.

Volgens WEET zijn de leidende principes voor een succesvolle invulling van deze wetgeving:

1. **Zorgcontinuïteit en Toegankelijkheid:** Alle kinderen en jongeren moeten ongeacht hun woonplaats toegang hebben tot de juiste zorg op het juiste moment.
2. **Vraaggerichtheid:** De zorg moet worden georganiseerd rond de specifieke behoeften van de jeugdigen, in plaats van uit te gaan van het beschikbare aanbod. Dit betekent dat zowel op lokaal, regionaal als landelijk niveau de vraag én de wachtlijsten voldoende in beeld moet zijn. De opgestelde zorgbrede regiobeelden vanuit het IZA kunnen als voorbeeld dienen, waarmee in kaart wordt gebracht wat de zorgvraag en het zorgaanbod van de cruciale zorg in de regio is.

3. **Multidisciplinaire Samenwerking en Regionale Coördinatie:** Voor zorg die regionaal moet worden ingekocht, is het essentieel dat er een geïntegreerde benadering is waarin verschillende zorgdisciplines effectief samenwerken, ondersteund door regionale coördinatie. Dit zorgt voor het borgen van kwaliteit en passende zorg en dat er geen verschillen ontstaan tussen gemeenten.
4. **Flexibiliteit en Aanpassingsvermogen:** De zorgstructuren moeten flexibel zijn en kunnen inspelen op veranderende zorgbehoeften, met behoud van hoge kwaliteitsstandaarden.

Verder moeten we ervoor zorgen dat de robuustheid, continuïteit en duurzaamheid van de regio's worden versterkt, zodat er een kwalitatief hoogwaardig en effectief zorglandschap ontstaat om de hierboven genoemde leidende principes te waarborgen. In dit wetsvoorstel en het eerder gelopen traject rondom het ontwerpbesluit heeft de samenwerking met alle partijen in de Vijfhoek geleid tot de huidige zorgvormenlijst, dit is dan ook het meest passende resultaat. Ook de robuustheid van de regio's is bekeken, echter de uitwerking van duurzame robuuste regio's mist nog.

Regionaal in te kopen jeugdhulpvormen

De jeugdhulpvormen in het ontwerpbesluit lijken in principe aan te sluiten op de gestelde criteria. WEET maakt zich echter zorgen dat niet alle jeugdhulpvormen voldoende zijn doordacht en duidelijk genoeg zijn gedefinieerd om ervoor te zorgen dat de zorg effectief op regionaal niveau kan worden ingekocht. Voor WEET is een sterke conceptualisatie belangrijker dan een strikte afbakening. De vier hierboven genoemde uitgangspunten voor zorginkoop moeten bepalen hoe de zorg wordt georganiseerd, de afbakening zou daar logischerwijs uit moeten volgen.

Het is van belang dat het recht op zorg en de rechten van kinderen, jongeren en gezinnen, evenals de beschikbaarheid en toegankelijkheid van zorg, goed worden gewaarborgd. Om dit te bereiken, mogen er geen verschillen of ongelijkheden ontstaan tussen gemeenten. WEET pleit daarom voor een flexibele en adaptieve aanpak bij de afbakening van jeugdhulpvormen, zodat deze aansluiten op de veranderende zorgbehoeften en de lokale praktijk. Deze flexibiliteit is nodig om zorgcontinuïteit en toegankelijkheid te kunnen garanderen. Tegelijkertijd moet worden gezorgd voor een gelijk zorgaanbod in alle gemeenten.

Een oplossing hiervoor kan liggen in het stimuleren van regionale samenwerkingsverbanden die een integrale zorgaanpak hanteren. In plaats van de afbakening van jeugdhulpvormen als beperking te zien, moet het worden beschouwd als een manier om zorg op maat te leveren, afgestemd op het lokale aanbod. MIND benadrukt, op basis van lessen uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en de discussie over cruciale GGZ, dat regionale coördinatie van zorg ook voor de jeugdzorg goed moet worden geregeld. Deze coördinatie op regionaal niveau is een randvoorwaarde om de belangrijke uitgangspunten, zoals zorgcontinuïteit en toegankelijkheid, te waarborgen.

Gespecialiseerde jeugdzorg is ook cruciale zorg en moet consistent, tijdig en gelijk beschikbaar zijn voor alle kinderen en jongeren, ongeacht hun woonplaats. Een goede afbakening moet gebaseerd zijn op de eerdergenoemde leidende principes en tot stand komen in nauwe samenwerking tussen cliënten, zorgaanbieders, gemeenten en de regio. Dit proces moet ondersteund worden door duidelijke richtlijnen die uitgaan van de zorgbehoeften van jeugdigen en hun recht op toegankelijke, kwalitatief goede zorg.

Het is van groot belang dat het ontwerpbesluit voldoende ruimte biedt om nieuwe of aanvullende vormen van specialistische jeugdhulp toe te voegen aan de lijst van regionaal in te kopen zorgvormen. Dit is noodzakelijk om te kunnen inspelen op toekomstige veranderingen en om te waarborgen dat het jeugdzorgstelsel flexibel genoeg is om aan de behoeften van jeugdigen te voldoen en zeker te zijn van passende zorg op het juiste moment. Het behouden van artikel 2.19 vierde lid is daarom belangrijk om dit te kunnen garanderen.

Gespecialiseerde jeugd-ggz breed en regionaal inkopen

WEET pleit er expliciet voor dat gespecialiseerde jeugd-ggz breed en op regionaal niveau wordt ingekocht. Dit is essentieel vanwege de noodzaak voor multidisciplinaire samenwerking en de cruciale verbinding met crisiszorg. Uit de handreiking cruciale ggz¹ in de volwassenenzorg hebben we geleerd dat een regionale aanpak onmisbaar is om de continuïteit en kwaliteit van zorg te waarborgen, zeker bij complexe zorgvragen die een gecoördineerde en geïntegreerde aanpak vereisen. Het is van fundamenteel belang dat deze lessen worden meegenomen in de jeugdzorg, zodat kinderen en jongeren de zorg krijgen die ze nodig hebben, zonder concessies te doen aan kwaliteit en beschikbaarheid.

Daarbij blijft de behoefte aan een uniforme definitie van wat precies onder specialistische jeugd-ggz valt, om te voorkomen dat gemeenten zelf verschillende interpretaties hanteren. Duidelijke landelijke afspraken en verplichte regionale samenwerking én coördinatie zijn essentieel om de continuïteit en beschikbaarheid van deze vormen van zorg te waarborgen.

WEET wil benadrukken dat het inkopen van zorgvormen op regionaal niveau niet betekent dat de zorg verder verwijderd raakt van de leefwereld van kinderen, jongeren, en hun ouders, of van de lokale praktijk. Integendeel, regionaal inkopen kan juist rust en stabiliteit bieden bij het inrichten van de zorg, wat bijdraagt aan een duurzame verbetering van de kwaliteit in de regio. Daarbij wordt rekening gehouden met de praktijk van de leefwereld, in plaats van dat eisen en wensen versnipperd raken, wat samenwerking bemoeilijkt. Dit bevordert ook de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de zorg, en zorgt ervoor dat de verschillen in het zorgaanbod tussen gemeenten worden verkleind, waardoor kinderen, jongeren en hun ouders de zorg krijgen die ze nodig hebben, ongeacht hun woonplaats.

Tenslotte, zoals eerder genoemd, vinden we het belangrijk dat de afbakening van de jeugdhulp dynamisch blijft, zodat er geen nieuwe belemmeringen worden gecreëerd. Hierbij vinden we het vooral van belang dat onze leidende principes goed tot uiting komen in het zorgaanbod. Naast deze voor de client belangrijke uitgangspunten vinden we het een groot risico om op basis van kenmerken de gespecialiseerde jeugd-ggz af te bakenen, omdat het vastleggen van kenmerken vanuit aanbieders kan leiden tot het doorschuiven van kinderen en jongeren in de zorgketen.

WEET ondersteunt ook de inbreng van Landelijke Oudervereniging Balans en patiëntenvereniging MIND voor deze internetconsultatie

¹ [Handreiking cruciale ggz](#)